

Manifest over medische hulpmiddelen en technologie

Kabinetsperiode 2012-2016

Manifest over medische hulpmiddelen en technologie

Kabinetsperiode 2012-2016

Medische hulpmiddelen en belang voor de samenleving

In Europa zijn ongeveer 500.000 medische hulpmiddelen op de markt. Een zeer brede range van producten, zowel hoog technologisch als relatief eenvoudig. Gemeenschappelijk kenmerk* is dat zij belangrijk zijn in de patiëntenzorg, voor de productiviteit van de zorgketen, voor de participatie en productiviteit van mensen in het arbeidsproces (verdiencapaciteit) en in de samenleving. Daarbij gaat het niet alleen om behandeling en genezing maar ook om het compenseren over langere periode van functieverlies waardoor maatschappelijke participatie mogelijk blijft. Mede door de inzet van medische hulpmiddelen is de zorg dan ook een sociale en economische motor.

Voor de kabinetsperiode 2012-2016 is ons uitgangspunt een betere, betaalbare en toegankelijke zorg. Daarvoor leveren medische hulpmiddelen en technologie een belangrijke bijdrage. Dagelijks zijn miljoenen mensen in Nederland van deze producten afhankelijk. Als patiënt, als zorgverlener en ook als mantelzorger of ondersteuner. Het is van cruciaal belang dat deze waardevolle positie in de zorg en de samenleving wordt verankerd in degelijk en voorspelbaar beleid.

Kernpunten van dit beleid zijn hiernaast aangegeven.

1 Maak werk van de mogelijkheden die medische technologie en hulpmiddelen bieden tot verdergaande extramuralisering en verschuiving van zorg naar de 1^e lijn

In de beeldvorming is medische technologie een belangrijke kostendrijver. Recente rapporten** maken duidelijk dat de kostenstijging in de gezondheidszorg niet wordt veroorzaakt door behandeling van complexe aandoeningen die technologisch dure behandelingen vergen, maar door een toename van behandelingen van lichtere aandoeningen. De gemiddelde ligduur van patiënten in ziekenhuizen daalde in 2011 met een kwart dag tot 5 dagen. Het aantal dagbehandelingen steeg tot bijna 2 miljoen. Een stijging van 6,4% in 2011. Medische technologie maakt dit mogelijk, niet alleen door de inzet in de 2^e lijn, maar ook door de mogelijkheden en opvang in de goedkopere 1^e lijn.

Aandacht voor de integrale kosten van de zorg is van belang voor de betaalbaarheid. De sectorstudie over medische hulpmiddelen*** die in opdracht van VWS en NMa is opgesteld, maakt onder meer duidelijk dat de integrale benadering bij de inzet van medische hulpmiddelen en technologie (ook wel genoemd Total Cost of Ownership) veel meer operationele uitwerking verdient. Hoge vervolgcosten in de zorgketen kunnen daarmee worden voorkomen. De studie geeft tevens aan dat de uitgaven voor medische hulpmiddelen in Nederland minder bedragen dan het Europese gemiddelde van 4,5% van de totale uitgaven aan gezondheidszorg.

2 Maak werk van zelfredzaamheid en participatie en daardoor toegankelijkheid en betaalbaarheid

Met een toenemend tekort aan medewerkers in de zorg is de inzet op zelfredzaamheid en participatie van burgers en patiënten mede door de inzet van hulpmiddelen en technologie een belangrijk facet binnen de zorg. Substitutie van arbeid door technologie vereist kennis (over de toegevoegde waarde) van de technologie en over de toepassing op individueel patiënteniveau. Richtlijnontwikkeling ingezet met de Richtlijn Functionele Aanspraak (RIFA/protocollering) is nog maar beperkt verder uitgewerkt en dient te worden geïntensiveerd. Daarmee worden de participatiemogelijkheden van burgers met de juiste inzet van hulpmiddelen op basis van maatwerk ondersteund en hoeft minder gebruik te worden gemaakt van relatief dure en niet altijd beschikbare thuiszorgmedewerkers. De toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg blijven daardoor bereikbaar. De huidige praktijk van zorgverzekeraars om groepen patiënten in de thuissituatie op basis van algemene profielen in te delen staat mede door de gehanteerde bekostiging, zoals dagprijzen, haaks op staand beleid met betrekking tot deze richtlijnontwikkelingen en maatwerkoplossingen.

3 Maak werk van innovatie en samenwerking tussen actoren en waardeer vernieuwing

Veel medische hulpmiddelen typeren zich door continue verbeteringen en vernieuwingen. Ook deze kleine, zgn. incrementele verbeteringen dienen te worden herkend, gewaardeerd, beloond en/of bekostigd indien deze bijdragen aan een betere zorgoplossing (gezondheidswinst) of kwaliteit van leven. Samenwerking met zorgprofessionals is een wezenlijk kenmerk van de medische industrie om medische hulpmiddelen te ontwikkelen en te vernieuwen. De onderlinge/wederzijdse relaties dienen te voldoen aan de regels die in het kader van zelfregulering zijn gesteld. Deze zijn opgenomen in de Gedragscode Medische Hulpmiddelen die sinds 1 januari 2012 van kracht is. Transparantie is één van de leidende principes.

Bij een aantal veelbelovende medische hulpmiddelen die op de markt komen, zijn niet altijd onmiddellijk allerlei data over (kosten)effectiviteit beschikbaar, omdat het product niet langdurig in de praktijk is gebruikt. Wij pleiten er dus voor een voorwaardelijke toelating of financiering voor medische hulpmiddelen te creëren die tegemoet komt aan de dynamiek van de sector en urgentie van de noodzaak tot innoveren. Een goede en eenduidige afstemming tussen partijen als DBC Onderhoud, NZa en CVZ is absoluut gewenst om de procedure van toelating tot het pakket niet onnodig te frustreren.

4 Maak werk van een wettelijk kader waardoor patiënten tijdige toegang hebben tot nieuwe medische technologie

De Europese commissie heeft onlangs voorstellen gedaan voor een stevige aanpassing van de Europese wetgeving over de markttoelating in Europa. De voorstellen zijn mede gebaseerd op het zgn. actieplan Dalli dat is opgesteld naar aanleiding van de kwestie rond de PIP-implantaten. Verbetering van de veiligheid door het toezicht op Notified Bodies/ aangemelde instanties, meer centrale regie bij de Europese Commissie en verhoging van de transparantie door onder meer het toegankelijk maken van dataregistraties over implantaten zijn noodzakelijk om daarmee de betrouwbaarheid van het toelatingssysteem voor patiënten te realiseren. Daarmee blijft tevens sprake van een flexibel systeem dat ertoe bijdraagt dat de Nederlandse en Europese patiënt veel eerder de beschikking krijgt over nieuwe technologie dan patiënten elders.

Keuzevrijheid van de patiënt eventueel ondersteund door mogelijkheden voor eigen betalingen/bijdragen helpt de toegang tot nieuwe technologie te bespoedigen en op termijn te verbreden.

5 Maak werk van de arbeidsmarkt, verbetering vakinhoudelijke kennis en verhoging arbeidsproductiviteit

Er is al een tekort aan zorgmedewerkers op de arbeidsmarkt.

Tegelijkertijd is meer vakinhoudelijke expertise nodig in vooral de 1^e lijn. Medische technologie substitueert in toenemende mate arbeid en verhoogt daarmee de arbeidsproductiviteit. Kennis is nodig om de technologie ook daadwerkelijk te kunnen toepassen.

De inzet van arbeidsbesparende technologie helpt verder de arbeidsomstandigheden te verbeteren en de uitstroom van zorgmedewerkers te voorkomen.

Medische hulpmiddelen zijn daarmee een deel van de oplossing.

Perverse prikkels in de zorgketen - vooral gericht op handhaving van de inzet van onnodig veel medewerkers - moeten worden geëlimineerd.

* Medische hulpmiddelen in dit verband zijn producten die worden toegepast in of aan het lichaam, zoals heupimplantaten, oogimplantaten, borstimplantaten, vaatimplantaten, hartkleppen en materialen voor incontinentie, stoma's en wondbehandeling, katheters, spuiten e.d.

** Rapport van de Taskforce Beheersing Zorguitgaven van juni 2012; SCP-rapport "waar voor ons belastinggeld" van januari 2012; NZa-rapport "van labels naar feiten" oktober 2012; "Gezonde Zorg" Brancherapport 2012 van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen.

*** Sectorstudie Medische Hulpmiddelen, december 2011

Wat mag van de leden van Nefemed worden verwacht?

- Medische hulpmiddelen en technologie die bijdragen aan waardevolle oplossingen voor patiënt en gebruiker
- Medische hulpmiddelen en technologie die bijdragen aan een duurzame, effectieve en effectieve zorg
- Medische hulpmiddelen en technologie die bijdragen aan maatschappelijke baten over de financieringsschotten heen.

Voor meer informatie:
Nefemed
013 5944342
of nefemed@wisp.nl
Postbus 90154
5000 LG Tilburg
www.nefemed.nl

Nefemed is de belangenorganisatie van producenten en leveranciers van medische hulpmiddelen. De leden hebben vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid een duidelijke strategische visie op de toekomst van de gezondheidszorg in het algemeen en de rol en bijdrage van de medische hulpmiddelensector daarin in het bijzonder. De leden van Nefemed onderscheiden zich doordat zij zich richten op innovatie, het structureel werken aan verbetering van de producten ten behoeve van de patiënt, in samenwerking met artsen, patiënten en wetenschappers. Bij Nefemed zijn ruim 60 bedrijven aangesloten met een gezamenlijke jaaromzet van ruim € 950 miljoen. Hiermee vertegenwoordigt Nefemed een significant deel van de Nederlandse markt van medische hulpmiddelen.